

РУСКИ НОВИНИ ЗА РУСИНОХ У ЈОГОСЛАВИЈИ

ПРЕДПЛАТА НА РОК 10—ДИН. — НА ПОЛ РОКА 35—ДИН.
ЗА ГРАНЦУЗ—ДОЛАРИ—МАЛА ОГЛАВКА (од 3 шорти) 10—ДИН.

ВИХОДА КАЖДИ ТИДЕНЬ.
ПОДАЧЕ ЧИСЛО 2—ДИН.

УПРАВА И АДМИНИСТРАЦИЈА: "РУСКИ НОВИНИ". РУСКИ КРІСТУР.
ЧИСЛО ЧЕКОВНОГО РАХУНКУ 58-356, УПРАВА "РУСКИХ НОВИНА".

Рок XVIII.

Руски Крістур, 14. марта 1941.

Ч. 11. (865)

Мадярска-Югославия-Балкан. (Записки до югославско-мадярскогопријатељства)

Тераз, кед так барз часто чуд вшепіаки висти с загранічнай політики нашей держави, о намирено сій сушедох и о хойним, цо звязано з югославанску державносцю, не поікодзи, кед күшкік ошептіме положене Югославії в терашнім намирині часу, цо поши зос вшепіакима можносцами и несподіванками.

Югославия на самим початку тей войны прелашела свою строгу неутральності, когта за шали час буда дотримована не тільки на словах, але и на дії. Тот становище Югославії почали оцньовац шицки сушедни держави, а у першим шоре Немецка и Италия.

II.

Медантим в лесі минулого року пришло до пельзих пременок силох у Европи. По югославії Французькай Немецка и Италия почали ликвидован англійски, російски, французьким та італійским військама на європейським континенту. Так на шоре була Румуніка. Други віденски арбітраж принес дахи усіх за Мадярску, бо у Бечу Мадярска диктала назад пали сіверни Єраель, але ведно зос тим и понад вісім мільйонів Румунію, так же чисто национально-міжнародне виростло скоро на пейзаж мільйонів. Но Словакія и Румунія почала провадити кампанію за відомими стражданими територійах, тон и вони постали члени «тройского пакту» ведно зос Мадярску, когта почала чутствовац, же крем Немецкай, проци пропаганди сушедних не може ше із такого узерац, прето почало зближенине меды Мадярску и Югославію, по потім приєднуло на кінець минулого року до заключеня тиравного миріу и вичного пријатељства меды тими дніма державами.

III.

Югославия пришла руку Мадярской, бо вій политика ніче не обістрювалася на пријатељству зос паніками свійма сушедаці, веци того пријатељство обидвам державам диктовала и исторична конечносц. Стара Мадярска у дланю прешлих століть (по битці холо Могачу, дзе Тури розбили цалу мадярску армію, когти тут їх країн) стражала скоро самостойніх панівськом пораза на Косову. Но вед би на Косову Турка були надзвідани, не притили би вони до Немигу.

З другої страни особено Немецка од часу таїланских леусізах у Албанії, сіверній Африки и Абисінії, старала ше на шицаки способ дац доказі своєго пријатељства до Югославії и заключене вичного пријатељства меды Югославію и Мадярску престашала за усіх панік осознані. Од часу подписання того пакту пријатељски одюжения меды Югославію и Мадярску чим далей, тим баржец ше зможніло.

IV.

Досц припомніц нелавну нашынк' напоего министра заграничных справок д-ра Циннер-Марковича у Мадярской, дзе бул прияти зос пельким сердечним одужевенем и територію нацию мадярских писменікох у Белграду и у Новим саду, дзе их тиж дзвеч-

Кед дахто роби шицко то, цо му допущено, веци буде робиц и тога, дзе му не допущено.

(Свен свати)

ВИСТИ И ПОДІЇ

Америка помога Англию.

Америка дава Англії 75 нови воени ладі

Американски парламент и сенат скоро 1 и пол місяц розберади справу закону о помоци Англії, котри им предложела сама виада з президентом Рузвелтом па чоле. Тот закон тераз приял и сенат, а президент Рузвет подпісац то во среду, дні 12. т. и.

Тот закон уможніс Англії, да изограничено достава у Залізничных Державах Сівернай Америки шицко, цо зос погребе за дальше ведене войны проци Немецкай. Уж тога тижні рушели ше зос Америки, всі ладі зос оружіем и муніціндо Англії и вілатра, же до воєнной зони на морю. тоги нельки транспорти ладіох за Англію будуть чувац американски воени ладі. Крем того од тераз у вішней міри почно працягацац до Англії и Африки американски бомбардере и ловці. И Велька Британія турале зос звідку падію приготовлю на обранніх звідкових "Унтеряканских" міністерів Кюнке та.

кой віявел, же Америка да Англії нови 75 воени ладі.

Одгласане того закону американским парламентом ма величезне значене за дальше ведене войны проци Немецкай.

Бо треба знац, же Америка штиризац телько ніраябя у индустрії, як цала Европа, и вона за даскелю мешани просто "заслабе" Англію зос оружіем и муніціндо. И бант прето Немецка ще тераа стара обегнулу Америку и почав оффензиву ище дотля, док Американска помоц у всішої міри не приде.

Але Американцы претлашую, же іх помоц за Англію не придає нескором.

Єдно інак, певно; тот закон ішо баржец закрил пред нами випатруюк на скори конец войны. Німечка і італійска прета баржеваладаїна президент Рузвета, а із теж президент Рузвета із медіа працягацац ілюстрияшами слів "войну аїедлужид".

Турска, Гречия, Югославия.

О тих трох державах пайвецей ше тераз у медіншароднай політики бешедув. Цо зроби Гречия, кед би ю Немци нападли на сіверу у Греції та Солуну? Чи ше будзе далей бракіц, чи скоро напрані з Италию мир?

Не зна ше тиж, чи Турска, котра має Гречію и Англію соня, будзе Гречію браніц, кед би ю Немци нападли и чи пойду Немци на Дарданелі. Турски парламент уж ше лишол, як ишо віч не одлучеца. Понині

пишу, же Англія обезала дац Турскої Сирію, когта тераз у французаких рукох, а граніці зос Турску на югу.

Але за нас пайнаажніше, цо зроби у терашній ситуації Югославия? Наш міністер Циндар-Маркович віявел, же ми далей січме жив у злагоді зос своїма сушедаці, а прем'єр Цветкович и віцепрем'єр д-р Мачек віявели, же влада зложно миркує, да Югославия остане поза войну.

Франция и англійска блокада.

За Французку тераз настали чешкі часи. Вони ислам же пострядала у войни, але прето англійску блокаду не може вона піч привесці зос своїх колоній. А сама Французка пасіння пайвецей прето, бо у остатніх роках вісім веци народу сіекало з заалох до варошах и велько плодней жежи будо и не обробено. Тераз Французкай треба хлеба, меса и млечних пиробок. Недавно Англіяци потопели вельку французку ладі, котра

можела пойти до Французкай. При тей нагоді віявел подіредс. влади Дарлан, же французки тарговски ладі буду провадзіц и чувац французки воени ладі и не допушча пісому, претаргунд Французом звід зос іх колоніями. З того може постает нова війна меды Французку и Англію. Англійши не думаю пущиц до Французкай ані єдну ладі зос пожінку. Англійці ше бол, же тога пожіна пойде з Французкай до Немецкай.

Чи початок одлучній борби?

Англійци моцно бомбардовали Верлін.

Немецкай.

Іскри заш почали моцнейше бомбардовац Лондон и други англійски пароши. Вінгатра, же уж почина обчекована одлучна борба.

Досц велька за очіуване державей налосци и самостойністі отцовщины.

Ніпа влада веди розумну політику, тога доказом с и мадярско-югославиц пакт, котри служи за отримане миріу у Подунаві и з тим на западнай часці Балкану. Маме надію, же наша держава и тих сідубо-сінх часох налаздае и далі чехословакі.

Б. І.

Всільконоце послане*

«Достали зме з Владичества того всілько-
віднє послане, котре про мани обсяг наших
Норинок, а про досі ділого послане, при-
ношиме скраїне, же би зме го могли цале
видруковати до Велькій Ної.

Священству и вирним Богоспасаєм Крижевицької Епархії.

«Милосці вам и мир од Бога Ода на-
шого и Господа Ісуса Христу! Благословені
Боги! Отець Господа нашого Ісуса Христу,
котри нас благословел з кождим духовним
духовним благословом на небе у Христу,
так, як нас вибрал у цьому іред основ-
ньом ім'я, же би ми були святі и непо-
рочні пред ім'ем, котри нас у любові назна-
чел да му постійні синові у Ісусу Христу». (Еф. I, 9-8).

З тими словами поздравя апостол наро-
дох Павло вирних у малоазійським містеч-
Ефесу, з Риму, дзе був у другим рабству
звязани у панюх. На третім великим путо-
ванням пребув апостол. Пасло коло три роки
у Ефесу и ту розширил евангеліє у містеч-
и по членії предней Азії. Но одходас Пав-
ловим; з Ефесу швидко же и у ефескій
християнській громаді зявиви «вонки грабеж-
ників», т. є. ہرни науки. Прето Павло з
целюніци у Риме по ученику Тихику послал
того поспане Ефесцом. Задача того поспаня
була, же би утвердило Ефесціх у вири; же
би им припоміло як Господь Ісус Христос
здіннє покрещеніх потанох и Жидох до
єднії Церкви. Шицьки вирни то єдно цело,
жотрому глава Ісус Христос. Прето мало
жити як синові іншага чуваючи же од по-
танських хібах.

Свята Церква мистичне (тайствене) цело Христово.

У поспаню апостол описує з сподіш-
ма словамі одночлене Христа гу його цар-
ства на жемі, гу його святій церкви и його
вирним. По Христу нам дай Отец небесни —
таке наглашую апостол — дух мудросци и
откровення; розчинцел очі нашого щерца; же
би зме упознали «дже богатство слави його
нашідства медzi святима и яка безмирна
велькосц його сили, у нас, котри вериме по
діланю могутносци його сили. И шицько по-
корел под його ноги и дал го як главу над

шицьку церкву, котра його цела и покопота
того, що шицько у шицьких наподішов». (Еф.
I, 17-22).

Св. Павло наглашую, же свята Церква
живи організм, у котрим кождя член муче-
ни з глану Христом, а по главі зос інци-
ма другим членами. Таке цело Христово,
т. є. свята Церкна рошне на усовершованю
у любові. На концу у святих одушевленю
Павло воглашую: «Бо зме члени його цела,
з його цела и з його косціх». (5,30)

Святи Апостол Павло толкюв тот тайн-
стнени жинот Церкви и вирних з Христом и
у поспаню Римлянам, кед гутори же ми
шицьки єдно цело у Христу (12,5). У першим
поспаню Коринтцом бешедующи о преснітій
Свхаристії воглашую: «Чаша благословеня,
котру благословиме чи то не причасц креви
Христовей? И хлеб, котри підмеже, чи то не
причасц цела Господнього? Прето же то
єден хлеб, єдно зле и цело». (Л Кор. 10,16,17)

По Христу отже и прети Христа и през
Христа розліва ще шицька місісці, котра при-
ходить з неба на вирних и на святу його Цер-
кну. Вон діла у святих тайнох над кождим
вирним од колбаси, т. є. од юресція, та ж
до шмерци, т. є. до тайни феопомазаня на
смертельній поспані. Вон дава святый Цер-
кни же вона вана, свята, катопицка и апо-
столска; же би ю юажди лехко упознал по
ей жиноту и діношвило. Христос отже шицька
нукання сина святій церкви. Вон зос ю
видно чүнстику є у непомъх, як то гуторел
Павлови, котри претави християнам у сво-
їй младосци: «Саше, Славе, чом же преганяш?» То
значи же Христос и непка чүнстику важ-
де нещесце, юажди ہриж и церкене, юстре
церкна або поєдинни вирни подноши преніх
и юре правду. Вон косц з наших коснох,
вон з нами єжє и чүнствую. Вон и закончи
нашо покуси, кед увидзи, же ю можеме їх
поднесц.

Та на лем то! Але по Христу, прети
Христа и през Христа и шицька власц у свя-
тий Церкви. Шицькому вон Глава и Предняк,
щоти камень, на ютром збудована цала
будова. По Христу и през Христа апостоли
и їх нашідні — св. Петро, предник апо-
столів и його нашідні. Вон юридо шиць-
кій пласци, господар у своїм дому, у своєї
святыї Церкви.

Ванько пришол гу Грицю, нахмурел ще и
упил свої очі до Грица. Гриц од серажу ище ба-
ржей запискал зос першаки. Йому випатрало, ще
уж надходзі шмерци. Руслел ще, сікл юе вораец и
сікавц — ио мор!

А Ванько патрел на ныло цвято-длugo. Венка
пришол гу столу, вжал гаршок, набрал жиричин
и шноргета, винял в менка корильча, ягоци и яд-
ловода, габзу и з тим почал обкладац Грица.

Поднякал му то под яс, ва перши, гу логом.
У хижі ще з того дніу зробел таки воадух, же
то Грица бара давело, ласм дакус ище пискал, ру-
шал ще по поспані и мотал зос гішу. Ванько дал
потримац Гаршок Феня. Феня, котра дотераз
тримала жиску з глаушкамі, положела ю на лавку,
а сама вжал гаричок. Камілла и давела ще од
диму, але ѿштро ще пранята гу Ваня и гу
Грица.

Ванько станул коло Грицікій лавки и розма-
ховин з рукамі по воадуху и щурдил:

— Не болій болій, боліх, болічніх, бо Боска
Матка газала, же би ти ту іа остави, до його
горла ще по дримял, же би ти цихе, чегенсько
по горишнім целу ще розхідзел, на цудак поді-
спальял, з того Грица пресченого креви не пил!

III.

И Бриско теж бул цікави на тата ліки. Ви-
чагнул ще зпод лавки и питрел, цо юе роби. Таке
даць вон кіце у своік другим, штироорочним жи-
воці по видзел. Нашчурэ уха, сковал хвост под
себе и почал бліжэй подхолзіц. А кед з рукамі на
ныло зацудо присадзіні аванхой масла и глаушках,
прідагнул ще ту вінь, спар ще з обідома лавками
на лавку и ютурел лавки до миски.

Некоштовал добра глаушка! Хашну дакус
до лискох и смек под лавку. Ческал, чи го дакто

Та не кем то! По Христу, прети Христа
и през Христа обявеса и Пранда у снятій
Церкви, котра вирни чувар, закониті толмач
и пропагандист тей Цркви. Іс може отже
ніхто ані на небе; ані на жемі до конца
швета научоваш другу науку, котра не од
Христу, по Христу, або прети Христа. То
крайне наглашую апостол Павло у посла-
ни Галатцом, кед гутори:

«Але кед би ми, або ангел з неба на-
казовел вам евангеліє проци того, що зме
вам наказовали, най будзе прекляти. Як ю
зме пред тим тварели, тераз заш гуторим:
кед би вам дахто наказовал евангеліє про-
ци того, що зме нам наказовали, най будзе
прекляти.

Христос отже як з дажджі твердні ста-
раше за Церкву, за вирних и з німа управа.
У ньому полнота милосци. (Л. Будзес)

Справа Турскай.

Турска справа то юна із найважливіших у
терапії войни. Турска ма власні союз з Англію
и варто юго дотримув. Тв тера, кед Польща зва-
жала Болгарску и приближець ю до Царгороду
и до відженій морській пропорції Дарданелом, котра в
у турських руках. Турци почали ще обавиц, чи во-
зиску Польщу пойдіть дахто и вважац Царгород з
Босфором к Дарданелам, же би на той спосіб пре-
таргнуць Англію драгу на Чарне море.

На концу фебруара нападел турску престол-
вницу Анкарі англійски министер зграниців сара-
вах Ида. Вон певно мал задачу ище бархей эмо-
цію турско-англійски співа, же би ю Турци пода-
ли плава ряц од Німечія и по верені Гітлеровам
обещанью, та ю не дали превінцію до процин-
гійского табору. Але и Гітлер не спат, вон такій
дораз по юходзеню по Болгарску послал свого спе-
циалного курира до Анкарі з писком за турского
президента Немета Наслія, у котрим Гітлер обе-
ця, же Німечі во суу заважац ан Царгород, ам
Цардакле и пропонуе Турскай пакт о незаваданю
вое Накецху...

Писе на може зівц, які одвит да турска відада
на той препіс Гітлера, але Гітлеровін вателью
мож веріц, же вон не ідерні по Турску, бо на Цар-
данелі уж давно ще нацагув Москва, та прето так
як по дзеки московским большевіком, же Болгар-
сия вуціла до себе вінчікіе війско. А тэрва з
Гітлером перша и найважливіша спрощ: мац зос
большевікоми мир за кожду цену, за мац юдіх
цюзеція хасну (антріюну, бензину и хлеба, інак-
лько го маю сама большевіци).

Не будзе юц. Але на Бриска юхто на патрел и вак
що авш доцаскул гу глаушком, вон хангул венцій
и зядол. А кед го и тедж ніхто не бил, Бриско уж
не сікал, лес ще прихідзел гу миски и дай по
глаушкох!

Ванько и Феня патрел гу Грица, не мачи зе-
ди алі питрко на глаушки. Може и забула на іх.
Зато тоті псовски міністри віддал Грица. Жаль му
було глаушки, а на юс амі слова прегварц. З
очми лем воцел од Нікі до Феня, а вен на лав-
ку гу глаушком, ала Ванько и Фена не знали, цо
Гриц сіде. Ім віннатрало, же ще болак Грицюв так
верци у горла, же тот вак а осмы прекраса.

Але кед ще уж Бриско изполак юцагнул до
миски за глаушкамі, Грицюв було бара жиль,
же його труд ідае на віч. Пренерошёло ще. Зобра
ше у себе, нацагнул цікави свої сили та зойкнул:

— Глаушки!

А стог помішавши в креву поіскнул ю аустох.
Болік чукаул!

Кед Феня учуда за глаушка, ослушила. А
далай: пять — Бриско осагаток цінада. Кед юе ру-
си Феня за Бриска, кед го исче праці...

Бриско охабел остатні глаушкамі и — жытш!
Сікал, чо мія синя.

У хижі Гриц кричал за жесу за мівком. До-
раз жу одлегчено, мог стакун з поспелі, нач міу юж
не завадзяло!

Ванько изберам ішелькіо цобра у Грица и
Феня за свою ліки. А Бриско друго шедзял у
котячку котячку и облязовал свой побіги хрибет.

Очевиско, людска здичкоти!

НАШЕІСЬ до заградки и польська кед
Вам треба обраще ю до таргозікі:

КЕВЕЖДИ ЯКИМ

